

EESTI BETOONIÜHING

EESTI EHITUS ON TUBLI EHITAJA: Betoonižürii esimehe Aadu Kana meelest Muuga viadukt kinnitab, et meie arhitektid, insenerid ja ehitajad on valmis peagi algavaks mitmetasandiliste ristmike ja ülesõitude rajamiseks.

AASTA BETOONEHITIS: Maja arhitekt on Hindrek Kesler, konstruktor Ago-Allan Kuddu, ehitaja Ahti Väin Konsult OÜ, betooni autoriks AS E-Betoelement.

Non vi sed arte

Karin Paulus
mõtiskleb
eelmise aasta
parimate
betoonma-
jade üle.

Eesti Betooniühing valis juba seitsmendat korda parima betoonehitise. 2006. aasta lemmikuks osutus Tallinnas Tartu maantee ääres paiknev Luku-Experdi maja.

Miks? Žürii esimehe Aadu Kana arvates hakkas objekt silma materjalikasutuse ja arhitektuurikeele kooskõla tõttu. "Laiemate ja kitsamate akende ning paneelide vaheldumise rütm meenutab muusikakeskuste ekvalaiseri graafilist pilti, kus kas horisontaalses või vertikaalses

suunas liiguvad eri suurustega heledad ja tumedad ristkülikud. See mõte inspireerib kujutlema fassaade korruste kaupa eri suunas ringi liikumas. Alul tehasklike paneelidena tundunud hoone ärkab mööduva liikluse peegeldustes kandilise diskokerana elule, betoonpaneelid mõjuvad metafoorsete žalusiidena," kiitsime arhitektuurikriitik Urmas Ojaga juba 2005. aasta lõpul veel mitte päris valmis ehitist Arenis. Leidsime ka ise, et tegu on ühe igati viisaka büroomajaga.

"Mitte jõu, vaid nõuga", kõlab vaba tõlge hoone esisel olevast ladinakeelsest tekstist, mis kujustab kahtlemata hästi ettevõtte strateegiat. Maja arhitekti Hindrek Kesleri sõnul liikus tema mõte hoo-

net kavandades triipkoodi juurest arhitektiüppsete vormide juurde, ta tahtis teha midagi väga lihtsat, kuid mõjusat. Välja tuli lihtne betoonist kast, milles aknaavad justkui juhuslikult sees. Nagu ka lähedal paikneva nn Fahle maja puhul rikuvad lakoonilist ilu koledad aknaraamid. Kuidgi ka siin soovis arhitekt kasutada "paljast" klaasi, mängis hind ning ilmselt ka oskusteabe puudumine otsustavat rolli. Erinevalt žüriiliikmetest häirib mind hoone paiknemine "villalikult" krundi sügavuses, mitte aga ühtses tänavafondis. Kas selline egotriip mitte ei tee liiga kergekäeliselt tänavä üldilmet kesisemaks? Või sobib selline jutt ainult kommarile ja klassistsistile?

Ehitaja eriauhinna pälvis aga Eesti Ehitus äärmiselt keerukates oludes valminud Muuga sadama Veose ja Vilja tänavavahelise 181 meetri pikkuse kaheviraazilise, erinevate kallete ja raadiusetega viadukti ehitamise eest. Mulle tundub, et just sedasorti silla juures avaldub betooni kui materjali olemus kõige kujukamalt. Betooni eeliseks on nii inseneritehnilises kui ka kunstilises plaanis võimalusterohkus, lisaks on betoon vastupidav ja mis mitte vähem tähtis: usaldusväärse imagoga.

Mõneti on ju kurb, et Eesti ei näe Eero Saarise või Oscar Niemeyeri laadis vägevast vigurdamist. Aga küll jõuab, lohutan ma ennast.